

توسل و زیارت در سیره معصومین(ع)،
صحابه و تابعین

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: سید رضا هاشمی

استاد راهنما: محمد دشتی

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور: سید رضا میرمعینی

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: جامعه المصطفی (ع)

تاریخ دفاع: 1385

واحد:

کلمات کلیدی: توسل، زیارت، سیره معصومین، شیعه، صحابه، تابعین، وهابیت

توسل که به معنای وسیله قرار دادن یک شیء یا یک شخص نزد بارگاه الهی، برای رسیدن به هدفی مشروع می باشد، با وجود آن که از سابقه ای طولانی در میان مسلمانان برخوردار است، اما مشروعیت آن از سوی برخی دیگر، مورد تردید واقع شده و شبهاتی درباره آن مطرح گردیده است. پژوهش حاضر با روش توصیفی و تحلیلی به بررسی این مسأله در سیره معصومین (ع)، صحابه و تابعین پرداخته است. توسل از نظر عقلی، امر پذیرفته شده ای است و در سلسله مراتب موجودات، که هر وجودی سبب وجود پایین تر از خود می-باشد، وجود پایین تر برای رسیدن به کمال، به وجود بالاتر متوسل می شود. در آیات قرآن کریم نیز از توسل به انبیاء و شفیع قرار دادن ایشان توسط دیگران، خبر داده شده است. همچنین آموزه های اسلامی، بر حیات اولیای الهی پس از مرگ، گواهی می دهد. پس آن ها می توانند مورد توسل واقع شوند. در سیره معصومین (ع) نیز موارد متعددی از توسل مشاهده می شود. تبرک جنازه خدیجه به عبا پیامبر، تبرک جنازه فاطمه بنت اسد به لباس پیامبر، و تبرک جویی حضرت زهرا (س) به تربت رسول خدا (ص) در منابع فریقین نقل شده است. در سیره تمام ائمه (ع) نیز توسل و زیارت، وجود داشته است. همچنین نماز استسقای خلیفه دوم و شفیع قرار دادن عموی پیامبر در نزد خدا، در منابع مختلفی از اهل سنت نقل شده و آن را مخالف آموزه های دینی خود نمی دانستند. حتی بزرگان مذاهب اهل سنت، یعنی ابوحنیفه، مالک، شافعی و احمد بن حنبل، در زندگی خود، بارها به توسل و زیارت پرداخته اند و گزارش آن در تاریخ باقی مانده است. در برابر تمام این دلایل عقلی و نقلی، و مستندات تاریخی، ابن تیمیہ طلب حاجت و توسل به اولیای الهی را شرک می داند. در حالی-که او پیرو مذهب حنبلی است و احمد بن حنبل، بوسیدن قبر پیامبر و تبرک به آن را جایز می دانست.